

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XIV. Quas virtutes potissimum colore debeant viduæ, vt sui status perfectionem acquirant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

CAPVT XIV.

QVAS VIRTUTES POTISSIMUM COLERE DEBEANT VIDUÆ, vt sui status perfectionem acquirant.

VAMVIS status viduitatis viris & mulieribus sit communis, propria tamen eius perfectio multò magis eminet in mulieribus, vt quæ ferant, quòd eius status est grauissimum, & laboriosissimum; ideoq; tam Apostoli, quàm Sacri Doctores ad eas dirigunt omnia perfectionis documenta, quæ de hoc argumento tradunt, præcipuè verò Apostolus Paulus, qui duo genera viduarum distinguit, quasdam appellans *verè viduas*; quarum vita conformis est perfectioni sui status; alias verò quasi nomine tantum viduas appellat, dicens: *vidua quæ in delitiis est, viuens mortua est*, quasi dixerit: nomè habet viuentis, sed opera mortuæ; viuunt enim quoad corpus, sed quoad animam est mortua; viuunt in specie & forma exteriori, habitum gestans sanctitatis, sed interius coram Deo mortua est. Cùm enim post viri sui mortem debuisset & ipsa carnis voluptatibus mori, ad easdem reuerfa est, mortem subiens spiritus.

HINC autem alia sequuntur vitia huiusmodi viduarum propria *Sunt enim* (ait Apostolus) *otiosa*, recreationibus addictæ, & laboris hostes: *discunt circuire domos, non solum otiosa, sed & verborosa, & curiosa loquentes quæ non oportet*: à domo enim in domum visitandi causa tota die discurrunt: & hæc vna cogitatio illas occupat, quo nunc, quo paulò post domo exeuntes sint ituræ. *Garrulæ* sunt, & libenter ludicra & leuia loquuntur; otiosis verbis tempus totum terentes: sunt & *curiosa* in aliorum vitis inquirentis, & cognoscendis in iudicando & suspicando malè de proximis: loquentes de eis quæ non expedit: nam quidquid in corde suo suspicantur, leuiter & imprudenter per os effutiunt. Denique viduitatis suæ prætextu eleemosynas extorquent, quibus delitiosè viuunt, expensis patrimonij Christi, quòd verè pertinet ad pauperes: ac deniq; eò perueniunt, vt nubere velint, *irritam facientes primam fidem*, & votum quò se obstrinxerant non nubendi. Has igitur S. Apostolus falsas viduas, aut fictas & mortuas appellat: quia nihil viduitatis habent, quàm *habitum externum*: & vtinam illum aliquando non mirent, sicut illa vidua *Thamar*, de qua ait Scriptura, quòd *depositis viduitatis vestibus*, induit meretricias, vt cum Iuda socero suo ignota coiret: & similiter illa *Jezebel*, quæ cùm esset vidua, *depinxit oculos sibi, & ornauit caput suum*, vt Iehu in Regem electum ad se alliceret. Nam quæ malis huiusmodi moribus

semel

Vidua dupli-
ces.

1. Tim. 5. 5. 6

Mortua.

Otiosa.

Vaga.

Garrula.

Curiosa.

Tandem
meretricias.

Gen. 38. 14.

4. Reg. 9. 30.

semel est imbuta, tardè illos exiit, eò quòd sint valde radicati. Sed omnipotentia DEI quando vult efficacitate suæ gratiæ omnia potest, omnia reformat, ac mutat. Euangelium enim meminit cuiusdam viduæ Samaritanæ, quæ quinquies nupsisset, & vltimò habebat quendam non virum proprium, sed adscititium. Cui tamen Christus Dominus aquæ suæ viuæ guttam vnã obrulit, qua in momento totum ignem eius concupiscentiarum extinxit: fecitque eam magnalium suorum promulgatricem, & prædicatricem.

§. I. Oratio & occupationes viduarum.

HÆC diuina gratia est, quæ facit veras viduas, & perfectas, mundoque & carnis voluptatibus mortuas, vt Christo viuere & spiritus delicijs affluere valeant. Hac gratia pugnas tentationum vincunt, memoriam rerum præteritarum abolent, & transferunt ad æternas: fecerunt enim ex necessitate virtutem, commutantes nuptias carnales cum spiritualibus; & viri amorem in Amorem IESV CHRISTI veri sui sponsi. Et sic se faciunt ipsis Virginibus pares. Nec exigua (ait Sanctus Ambrosius) earum laus est, quod Apostolus eas virginibus æquiparauerit, cum dixit: *mulier inuupta & virgo cogitat, quæ Domini sunt, vt sit sancta corpore & spiritu*, quasi dixerit, eandem sanctitatem & corporis animæque puritatem, quæ virgines ornat, etiam viduas exornare, cum vtræque expeditæ sint ab oneribus matrimonij.

Quare ante omnia studere debent viduæ iuxta Apostoli sententiam, vt *irreprehensibiles sint*, vitamque ducant inculpatam, nihil facientes, quod DEVM offendat, aut homines scandalizet; vtrumque enim hoc illis incumbit: & præcipuè, vt faciant quod DEO placet, & mox quod etiam ab hominibus approbetur, propter DEI amorem. Hoc autem præstabunt, si quatuor illa vitia falsarum viduarum, quæ supra diximus, detestentur. In primis igitur horreant *otiositatem*; dentque operam, vt benè semper occupentur, ne tentator otiosas vnquam illas inueniat; attendant tum ad exercitia pietatis in animæ suæ vtilitatem: tum ad domestica negotia, educando benè filios, si illos habent, & reliquam familiam aptè gubernando, & manuum aliquod opus faciendo; ne *circumeant* per plateas & domos, sed ament recollectionem & solitudinem; DEVM in angulo domus quærentes; nec absque necessitate domo exeant, nisi aut in templum, aut in locum, de quo nulla possit oriri suspicio, idque in causa aliqua iusta, non debent esse *loquaces* aut *garrulæ*, sed silentij amantes: non *curiosæ*, aut se in aliorum vitas inquirentes, sed simplices, ad propriam tuam tantum attendentes: vt bona illa

sint; nec

4.
Cum Samaritana reuertensur.

2.
Vera.

Lib. de viduis.
1. Cor. 7. 34.

1.
1. Tim. 5. 7.
Irreprehensibiles.

Non Otiosa.

Vaga.

Garrula.

Curiosa.

fit; nec murmurantes de alijs, aut occasionem dantes, vt alij de ipsis murmurarent.

2.

1. Tim. 5. 5.
Orationi
dedita.

PRÆCIPVVM autem earum exercitium esse debet ORATIO, de qua S. Apostolus: *qua verè vidua est, & desolata, speret in Deū, & instet obsecrationibus, & orationibus nocte ac die*: quodd est dicere: ipsamet desolatio ac desertio eas inuitat, vt fiduciam suam in Deum, qui viduarum maritus, & desolarum consolator, ac desertorum protector est, collocent. Intelligant, eodem die, quo Deus illis maritum & solatium abstulit, se ipsum in locum mariti & consolatoris succedere voluisse: velle tamen rogari, & importunis orationibus inuitari, ob ingens bonum ex eisdem illis proueniens. Cùm igitur vidua à matrimonij curis sit expedita, prematur verò innumeris necessitatibus, à quibus, vt se expediat, vires habeat valde debiles, exercitium eius maximè continuum & familiare esse debet ORATIO, in qua studere debet, vt maximè emineat; quia ex tali fonte consolationem hauriet, leuamen, & remediū, omneque animæ & corporis bonum, quod ad suum solatium desiderare possit; familiariter agens cum Deo, qui delectatur eam ad huiusmodi secum consuetudinem admittere. Pependit hoc mirabiliter S. Augustinus, scribēs ad viduam quandam nomine Probam: Concerta (inquit) in oratione vincere hoc sæculum, ora in spe, ora fideliter & amanter, ora instanter atque patienter, ora sicut vidua Christi. Quamuis enim ad omnia membra eius, hoc est, ad omnes, qui in eum credunt, & eius corpori sociantur, sicut docuit, orare pertineat, specialiter tamen diligentior cura orationum in scripturis eius viduis inuenitur iniuncta. Nam *dua* fuerunt *Anna* honorabiliter nominatæ, vna *coniugata*, quæ S. Samuelem peperit; alia *vidua*, quæ Sanctum Sanctorum, cùm adhuc infans esset, agnouit. Orauit & coniugata in dolore animi & afflictione cordis, quia filios non habebat: tunc ipsum Samuelem impetrauit, & acceptum Deo reddidit, quia cùm posceret, nouit. Sed oratio eius quomodo ad orationem illam dominicam pertineat, non facile reperitur, nisi quia in eo quod ibi positum est libera nos à malo: non paruum malum videbatur, & nuptam esse, & fructu carere nuptiarum, cùm sola excuset nuptias procreandorum causa filiorum. De illa verò Anna vidua vide quid scriptum sit. Quia non discedebat de templo ieiunijs & obseruationibus seruiēs nocte ac die. Nec aliunde Apostolus, quod & supra commemoravi: *Qua autem verè vidua est, inquit, & desolata, sperabit in Domino, & persistet in orationibus nocte ac die*. Et Dominus cùm semper ad orandū, & non deficientem nos hortaretur; *viduam* commemorauit, quæ licet iniquum & impium iudicem, ac Dei & hominum contemptorem ad audiendam causam suam assidue interpellando conuertit. Quam ergò præ cæteris viduæ debeant vacare orationibus, iatis hinc intelligi potest, quodd omnibus ad suscipiendum

Epist. 121.

cap. 16.

Et 1. & 2. ca.

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

1. Tim. 5. 5.

Luc. 18. 1.

»

»

»

»

»

orandi

orandi studium, de viduis propositum est exhortationis exemplum. Quid autem in hoc operis genere in viduis electum est, nisi *desitutio* & *desolutio*? Quapropter si se omnis anima intelligat in hoc saeculo desitutam, atque desolutam, quam diu peregrinatur a Domino, profecto quandam viduitate suam Deo defensori assidua & impensissima precatione commendat. Ora ergo ut *vidua* Christi, nondum habens eius conspectum, cuius precaris auxilium. Et licet sis ditissima, sicut *pauper* ora. Nondum enim veras futuri saeculi diuitias habes, ubi nulla damna formides. Licet habeas filios & nepotes numerosamque familiam, quod & supra dictum est, sicut *desoluta* ora: incerta sunt enim omnia temporalia, etiam usque in finem vitae huius in nostram consolationem mansura. Tu autem si ea, quae sursum sunt, quaeris, & sapientia aeterna, & certa desideras, quae quam diu nondum habes, etiam saluis omnibus atque obsequentibus tuis tanquam *desolutam* deputare te debes.

Haec sunt S. Augustini verba quibus viduam illam, quae & filios & nurus, magnasque diuitias habebat, exhortatur, ne a continua ORATIONE desistat, quae status eius adeo propria est: quamuis nec solitudinem, nec desitutum haberet, qua alia ut plurimum laborant, nam qui mundum hunc adeo praecipitem ac periculis plenum incolit; semper se debet solum ac desitutum reputare. Quamobrem tota haec in orando diligentia necessaria est ad conseruandam continentiam, & tentationibus contra eam insurgentibus resistendum: ut suo loco dicemus.

PROPTER eandem causam valde expedit viduis abhorreere a blanditijs, quas Apostolus delicias appellat; tam in vestibus, quam in cibis & ornatu domestico. Cum enim nuptiae erant, oportebat se in his omnibus *virorum* voluntatibus conformare: at nunc (ait S. Augustinus) solum se debet conformare cum voluntate DEI; nec aliquid curare, quam, ut ipsi placeat. Christiana vidua (ait S. Fulgentius) cur debet animam suam vinculis huius mundi alligare? siquidem, viro suo mortuo, ita se gerere debet, atque si & ipsa mortua esset. cum igitur causa cessauit curatum huius saeculi: par est eiusdem cogitationes cessare. Et quemadmodum antea corpus suum ornat, ut viro placeret, qui corporis eius pulchritudine delectabatur: ita nunc spiritualiter ornare se debet, ut Christo placeat, qui in spiritus pulchritudine sibi complacet. *Vestimenta* igitur tua talia sint, ut non a libidinem, sed ad continentiam potius excitent; non cum dissolutione relaxent, sed cum timore coarceant; quae carnis concupiscentiam non foueant, sed reprimant, placeantque filio Dei: exhibendo te castam & puram in oculis diuini tui sponsi, carnem tuam desiderantis non splendentem: sed pallidam: complacet enim sibi in pulchritudine animae, quae corporis castigatione obtinetur. Comedant *carnes* (ait S. Hieronymus) quae carni seruiunt, quae

Desolutio
facit orare.

cc
cc
cc
cc
cc
cc

Omnia ho-
mo desola-
tus.
cc
cc
cc

3.
Delictijs ab-
stine. nr.
Lib. de bono
viduis c. 16.

Vestes qua-
les?
Forma.]

Ieiunium. maritis alligata, generationi & liberis dant operam: Tu verò, quæ in tumultu mariti sepelisti omnes pariter voluptates, nihil habes necesse aliud, nisi perseverare in ieiunio, cum dicat Apostolus: *viduam quæ in deliciis est, viventem esse mortuam*, ignaris enim & insipientibus vivere videtur; sed Christo, qui etiam occulta videt, mortua est.

§. II. *Predicta confirmantur exemplis Sanctarum Viduarum.*

Iudith.

a Iudith. 8.7

Oratio continua.

Pœnitentia.

Zelus animarum.

OMNIVM quæ diximus, præclarum licet videre exemplum in sancta *Iudith*, de qua diuina refert Scriptura, quod cum esset iuuenis & a *eleganti aspectu nimis, ac prædiues, cui vir suus reliquerat divitias multas ac possessiones*, illa castitatem amavit: & amplexa est viduitatem: ordinando vitam suam valde religiosè: *nam in superioribus domus suæ fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur*, quare non circumibat hinc inde per civitatem, sed domi suæ clausam se continebat: & neque in ea nimia libertate & laxitate sese effundebat: sed elegit sibi habitationem in superiori parte domus, tanquam magis quieta, & ab ipso domestico strepitu expedita, & in eam habitationem, quam Scriptura *Oratorium* vocat, sese ad orandum, & familiariter cum Deo agendum, recipiebat. Cuius oratio ad eum erat feruens, ac fiducia plena, tantaque affectuum, & titulorum siue nominum copia, quæ adferebat, orans pro se, & pro suo populo contra hostes suos: ut satis manifestè appareret, Spiritum S. esse magistrum, qui illam docebat. Cum autem Scriptura dicat, eam in cubiculo illo *morari*, satis ostendit quàm fuerit eius oratio *continuata*, siquidem vsitata eius habitatio erat in oratorio, loco scilicet orationi dedicato. Cui orationi severam ipsa *pœnitentiam* adiungebat; *duas* scilicet difficiles, & molestiam adferentes, circumstantias. Adhibebat enim *super lumbos suos ciliciũ*; & *ieiunabat omnibus diebus vite suæ, præter sabbatha, quæ tunc erant, sicut nunc sunt dies Dominici, & festa domus Israel*. Cum autem orationi incubebat, *cinerẽ etiam super caput suum ponebat, seq̃, prosternens Domino*, cum magna reuerentia orabat. Ideoque meruit exaudiri, magnosque fauores à Deo accipere.

Huc accedit *cura & sollicitudo*, quam gerebat suarum puellarum, quas etiam secum ad oratorium deducebat, ut & ipsæ orationi assuescerent; & aliæ alias mutuo bono exemplo extimularent, ipsa duce & magistra omnium præeunte. Ardebat præterea eius pectore ingens zelus *glorie Dei, & utilitatis populi sui*; ita enim sese tanquã vidua occludebat, ut cum aduertit ingens periculũ, cui Dei honor exponebatur, ob *factum & promissa, quæ Sacerdotes ac Levitæ populo fecerant, tradendi scilicet civitatẽ, nisi intra dies quinque subsidium Deus illis mitteret: illa, præmissa oratione; eaque armata*, vocavit ad se Sacerdotes, magnaque prudentia ac modestia indicavit il-

lis

lis errorem, quem in eo pacto admiserant, & exhortata eos est ad fiduciam in Dei misericordiam, adferens multas rationes, adeo prudentes & efficaces, vt presbyteri ei responderint: *omnia, qua locuta es, vera sunt, & non est in sermonibus tuis, ulla reprehensio. Nunc ergo ora pro nobis, quoniam mulier sancta es, timens Deum.*

SED quonia non solis verbis volebat esse contenta, quieta &, speciali, Dei inspiratione voluit eos opere, & labore suo adiuuare, & ex loco lux recollectionis prodire, vt populu suum defenderet, amputando Holofernus hostis populi sui infensissimi caput, ea via & ratione, quam Deus illi suggererat: & ipsa, licet aduerteret, se vitam suam periculo exponere, animo imperterrito ac generoso illam est amplexata: ita enim victrici dixerunt Sacerdotes, & populus vnuerfus: *b non pepercisti anime tuae propter angustias & tribulatione generis tui, sed subuenisti ruinae, quae illi imminabat.* Sed quoniam medium hoc difficillimum ac periculosum videbatur, voluit Sacerdotum approbationem, dicens: *c sicut quod potui loqui, Dei esse cognoscis: ita quod facere disposui, probate, si ex Deo est, & orate vt firmum faciat Deus consilium meum,* felicem ei praebens exitum, siquidem ipse illud mihi inspirauit, quod ipse approbarunt, dicentes: *d vade in pace, & Dominus sit tecum.* *d Erat (inquit) in omnibus famosissima, quoniam timebat Dominu valde, nec erat qui loqueretur de illa verbu malu.*

Et hinc est, quod quemadmodum ex Dei inspiratione ab eius ministris approbata, se illi periculo exposuit; ita Deus ei fauerit, vt in medijs conuiujs *temperantiam;* & inter luxuriosos *castitatem* & puritatem conseruaret; & oratio continua eam inter tot hostes tueretur. Quod facta est ipsa, ac protestata, dicens: *e viuis autem ipse Dominus, quoniam custodiuit me Angelus eius, & hinc euntem, & ibi commorantem, & inde huc reuertentem, & non permisit me Dominus ancillam suam coinquinari, sed sine pollutione peccati reuocauit me vobis gaudentem in victoria sua, in euasione mea, & in liberatione vestra, Confitemini illi omnes, quoniam bonus, quoniam in saeculum misericordia eius,*

DENIQUE quamuis tanta esset virtute praedita, vt vidimus: illud tamen mysterio est plenum, quanti Scriptura sacra faciat eius *castitatem,* tanquam rem alioqui raram, cui fortitudinem attribuit ad egregium aded facinus aggrediendum: & ita summus Sacerdos Ioachim dixit ei: *f tu gloria Ierusalem, &c. quia fecisti virilitur, & confortatum est cor tuum, eo quod castitatem amaueris, & post virum tuum alterum nescieris: ideo & manus Domini confortauit te, & ideo eris benedicta in aeternum.* Et postea Scriptura ipsa concludit, eius *g virtuti castitatem fuisse coniunctam, nec cognouisse virum omnibus diebus vita sua, sed in sancta sua viduitate expleuisse annos centum & quinque.* Venerabilem hanc viduam (ait Sanctus Ambrosius) debere tanquam exemplar sibi accipere reliquas viduas; glo-

Fortitudo.

b Cap. 13. 5.

Ca. 8. 30.

34.

Obedientia

d Cap. 8. 8.

Dei custodia.

e Cap. 12. 5.

Castitas fortitudo.

f Cap. 15. 11.

g Cap. 16. 2.

Exemplar
viduarum.

riam suam & honorem in eo ponentes, quod suæ *continentia orationem*, ali-
asque *pœnitentias* & mortificationes adiungant; sanctumq; *zelum gloriæ Dei*,
bonique vniuersalis totius populi. Quamuis non debeant extraordinarijs
periculis se exponere: quia factum illud Iudith non ad imitandum propo-
nitur; sed vt admirationem & stuporem adferat, & glorificetur Deus, qui
in manu fœminæ humiliare voluerit superbi illius ducis audaciam, & teime-
ritatem.

Discretio.

Sareptana.
h 3. Reg. 17.

Misericor-
dia.

His virtutibus adiungere debent viduæ *misericiordiam*, qua disponent se,
vt à Domino accipiant ipsa *misericiordiam*, qui miserijs earum subueniet,
quemadmodum idem S. Ambrosius confirmat exemplo illius *viduæ Sa-*
reptana, ad quam Propheta *Elias* fuit à Deo missus, vt ab ea aleretur, quæ ma-
gna charitate obtulit ei hospitium in domo sua; & ex pauillo farinæ & olei,
quod habebat panem coxit, vt comederet, quam eius liberalitatem Deus
remunerauit, multiplicans miraculosè farinam & oleum, toto reliquo tem-
pore, quo fames durauit, vt & illa & filius eius vitam conseruarent. Vt hinc
viduæ discant charitatem & misericordiam exercere ex modico, quod habent:
vt Deus illud ipsis multiplicet, & largiatur, quod non habent. Quod
si præ nimia paupertate non habeant quod dent, imitentur saltem viduam
illam, quæ duo i *era minuta* in eleemosynam dedit: quæ aded Christo Domi-
no placuit, vt eam Pharisæis multò maiores eleemosynas facientibus, præ-
tulerit: quia pluris cor facit, quàm donum: & vt S. Ambrosius ait: *nemo plus*
tribuit, quam qui sibi nihil relinquit: & quoniam pauper hæc vidua dedit quid-
quid dare potuit, maximi fuit eius eleemosyna æstimata: nec præterita fuit,
quid ab ipso Domino fuit remunerata, qui erga misericordes est misericors,
multoque ampliùs erga misericordes, qui soli ac separati viuunt, deserti ab
hominibus: quales esse solent huiusmodi viduæ.

i Luc 21. 3.
Vidua E-
uangelica.
Vbi supra.

Noëmi.

Nec prætereamus silentio excellentes duarum viduarum NOEMI, &
RUTH virtutes, quarum altera senex, altera iuuenis fuit. senex NOEMI
non solum ob mortem mariti vidua, sed ob filiorum mortem orbata in
aliena regione, sola ac deserta fuit: sed valdè tamen mutata: nam cum
ipsa viduitate aded vitam mutauit, vt vel ipsam nomen mutari sibi
voluerit, quo nupta vocabatur: memorandam illam proferens senten-
tiam viduarum propriam: *Ne vocetis me NOEMI, id est, pulchram*, sed hoc
nomen reseruetur nuptis, quæ in sua pulchritudine gloriantur; *sed vocate*
me Mara, id est, amaram, quod proprium est viduarum, *quas amaritudi-*
ne valde repleuit omnipotens: in qua tamen constitutæ, de necessitate vir-
tutem facientes, valdè gloriantur. Sed quid de Ruth dicemus vi-
dua ac iuuenem, cuius virtutes iam supra retulimus? quibus & illa addi-
tur, quod ex patria sua Moab exiuerit animo secundis nuptijs renunciandi.

k Ruth. 1. 20.

Ruth.

Nam

Nam cum NOEMI vtrique nurui dixisset: *ite in domum matris vestre, faciat vobiscum Dominus misericordiam, detq; vobis inuenire requiem in domibus virorū quos sortitura estis*; quia in patria mea ad quam tēdo, filios non habeo, vt viros ex me sperare possitis: quasi dixerit, in regione hac vestra viros inuenire poteritis, quos non poteritis in mea: RUTH ipsa nihilominus constituit eam comitari, ac proinde decreuit, quod ex se esset, non amplius nubere; neque in Moab, vbi potuisset habere virum: quia eam deserebat; nec in Bethlehem: quia existimabat se ibi non inuenturam. Sed adfuit Deus admiranda sua prouidentia; vt vtriusque viduæ miseras repararet. Nam vt ait S. Ambrosius, de eisdem loquens, nescit egere optimā disciplina; & bona vidua egere non nouit: quia scilicet Deus, eius protector est in hac vita, & præmium in futura in æternum. Amen.

Ex his vtcunque explicatis maneant præcipui sæcularis Reipublicæ Status. Reliquum, quod eos concernit, intelligetur ex ijs, quæ dicentur fusiùs in Tomis sequentibus, de statibus virginitatis & Continentiæ; ac reliquorum, quæ ad Ecclesiasticam & religiosam Rempubicam pertinent.

(*)

SECUNDI TOMI FINIS.

